

ÅRSRAPPORT 2018 – GATEJURISTEN KRISTIANSAND

MÅLSETTING

Gatejuristen Kristiansand arbeider på linje med alle de andre Gatejuristkontorene for større respekt, omsorg og rettferdighet til rusavhengige. Vårt arbeid bygger på Kirkens Bymisjon sine visjoner og verdigrunnlag. Hovedmålsettingen er å yte individuell, gratis rettshjelp av høy kvalitet til rusavhengige. Formålet er å bedre rettsikkerheten for gruppen og gi målgruppen tilgang til en tjeneste de ellers ikke hadde hatt råd, eller mulighet til å benytte seg av. Rettshjelpen bidrar til å ivareta klientenes grunnleggende behov. Vi ser at det offentlige ofte skjerper seg når de vet at sakene kan bli fulgt opp av en jurist.

I tillegg håper vi å jobbe aktivt med informasjon til klientene, pårørende og andre som jobber med rusavhengige. Gatejuristen Kristiansand har som målsetting å bygge opp et godt miljø for frivillig arbeid, der man blir en del av et fellesskap med høy faglig kompetanse. På denne måten får klientene våre bistand av høy faglig kvalitet, samtidig som advokaters og juristers samfunnsansvar blir synliggjort. Gatejuristen Kristiansand har i 2018 hatt tre ansatte jurister som til sammen utgjorde to årsverk.

ORGANISERING

Gatejuristen Kristiansand er et tiltak under Stiftelsen Kirkens Bymisjon Kristiansand (SKBK). Kirkens Bymisjon Kristiansand er godt etablert i Kristiansand, og har vært en viktig døråpner i etableringen av Gatejuristen.

Kirkens Bymisjon Kristiansand gikk i 2018 gjennom en omorganisering. Organisatorisk ligger Gatejuristen nå inn under avdelingen Samfunn og inkludering. Jenny-Ann Høgeli er avdelingsleder og har personalansvar for Gatejuristens ansatte.

DRIFT

I praksis driftes Gatejuristen Kristiansand som et advokatkontor. Gatejuristen har tillatelse fra Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet til å drive rettshjelp. Gatejuristen tilstreber seg høy kvalitet. Se side 3 for en nærmere beskrivelse av driften.

NYE LOKALER

Nytt av april 2018 er at Gatejuristen flyttet inn i nye lokaler, på fiskebrygga i Kristiansand. Lokalene er tilknyttet resten av Kirkens Bymisjon, hvilket har medført at flere av brukerne av bymisjonens øvrige tiltak nå tar kontakt med Gatejuristen.

Ettersom vi ikke lenger er samlokalisert med Batteriet, så åpnet de nye lokalene for at vi nå kan nyttiggjøre oss de frivillige studentene på en langt mer hensiktsmessig måte. De frivillige studentene skal nå arbeide med saker ved kontoret vårt på dagtid, under tett oppfølging fra våre ansatte.

FRIVILLIGE

I 2018 har Gatejuristen til enhver tid hatt om lag 14 frivillige tilknyttet kontoret. Av disse er fire advokater, tre jurister og syv studenter. Idet noen av våre frivillige var ferdig med bachelorgrad i rettsvitenskap våren 2018, rekrutterte vi nye studenter i høst.

De frivillige er en enorm ressurs inn i vårt arbeid og gir oss muligheter til å nå enda flere klienter. Som følge av at vi nå har fått nye lokaler har syv frivillige studenter og én frivillig jurist, fra høsten 2018, arbeidet 6,5 timer i uken hver. Slik er de jevnlig med på sakmottak og det er god progresjon i sakene de får tildelt. I tillegg ser de frivillige en større verdi i å være frivillig for Gatejuristen, da de opplever større læringsutbytte og motivasjon av å arbeide tett på våre ansatte jurister.

Våre frivillige advokater og jurister bistår med faglige innspill og tar på seg enkeltsaker. De arbeider innenfor ulike fagfelt, noe som gjør at gruppen samlet sett innehar en bred kompetanse.

Både advokatene, juristene og studentene er en enormt viktig ressurs for Gatejuristen, og de legger ned et omfattende arbeid. I 2018 er det arrangert flere faglige og sosiale kvelder for de frivillige, og de frivillige studentene får gratis lunsj i Kirkens Bymisjons kafe hver dag de er på jobb.

SAMARBEID MED GATEJURISTNETTVERKET

Gatejuristen Kristiansand er en del av gatejuristnettverket i Norge. I 2018 har Gatejuristen deltatt på nettverksmøter hvor felles problemstillinger og felles utfordringer er blitt drøftet. Høsten 2018 ble det også avholdt en strategiworkshop, der lederne fra alle kontorene var samlet for å diskutere målsettinger for de neste årene. I høst har alle lederne også startet på et lederutviklingsprogram, i regi av advokatfirma Haavind.

Også i 2018 sendte vi våre frivillige studenter til en hospiteringsdag hos Gatejuristen Oslo. Dette ble en lærerik dag, og noe vi absolutt ønsker å gjenta. Det er svært nyttig å kunne dra lærdom av hverandre og på sikt vil kanskje Gatejuristens ressurscenter i Oslo kunne bistå med store deler av opplæringen av våre frivillige.

PROFILERING

Gatejuristen Kristiansand har i 2018 fortsatt å profilere oss overfor hjelpeapparatet, brukergrupper og politikere. Dette har blitt gjort gjennom deltakelse på «nettverk-rus»-samling, presentasjon av Gatejuristen på Universitetet i Agder, for politikerne i Arendal og presentasjon av tiltaket vårt for ansatte i Kristiansand kommune (UngTeam). Ettersom studentene fra høsten 2018 nå arbeider ved kontoret vårt på dagtid har vi også hatt en økning i det oppsøkende saksmottaket vårt. Flere steder vi tidligere kun besøkte 2 ganger i semesteret har nå blitt omgjort til faste månedlige saksmottak.

KOSTNAD PER SAK

Den totale kostnaden pr. sak hos Gatejuristen Kristiansand er på 7485 kroner (totale driftskostnader delt på antall saker). Kostnadsstørrelsen skyldes at bruken av frivillige studenter fremdeles er svært nyetablert. Studentene startet først å arbeide ved kontoret vårt på dagtid i midten av september 2018. Derfor har størstedelen av sakene fra i fjor blitt behandlet av de ansatte juristene. Når den nye frivilligordningen vår får et enda sterkere fundament i løpet av inneværende år, så forventer vi å se en kostnadsreduksjon allerede i 2019.

NÆRMERE OM DRIFT

SAKSMOTTAK OG OPPSØKENDE VIRKSOMHET

Gatejuristen Kristiansand driver aktivt oppsøkende arbeid. Vi ser at den oppsøkende virksomheten medfører kontakt med klienter vi aldri hadde kommet i kontakt med dersom vi kun hadde vært stasjonære.

Hele 2018 har vi hatt sakmottak en gang i måneden ved kommunens rusboliger. Vi har også fortsatt sakmottak en gang i måneden på Borgestadklinikken avdeling Loland (utenom perioden klinikken holdt midlertidig stengt eller hadde få pasienter i oppstartperioden, fra tidlig til sen sommer 2018).

Gatejuristen har også i hele 2018 vært et tilbud til innsatte i Kristiansand fengsel, hver sjettede uke. Vi har imidlertid også i år merket en nedgang i antall saker tatt inn i fengselet. Tilbakeføringskoordinator i fengselet tror at noe av bakgrunnen for dette er at svært mange av de innsatte sitter på utvisningsdommer og faller utenfor vår målgruppe, da de ikke er rusavhengige. I tillegg har vi fått melding fra tilbakeføringskoordinator om at det er færre med rusproblemer som sitter fengslet i Kristiansand fengsel nå, ettersom de i større grad har blitt idømt domstolkontrollert narkotikaprogram.

Vi har i tillegg til de overnevnte stedene også hatt oppsøkende arbeid ved SoN-senteret (månedlig fra høsten 2018), Shalam(månedlig fra høsten 2018), Blå kors Vågsbygd, overgangsboligen, kvinneboligen, Portalen (månedlig fra høsten 2018), Babettes (månedlig fra høsten 2018), Hjelp oss å hjelpe (månedlig fra høsten 2018) og Setesdalsveien 55.

Satellitten i Arendal er også videreført i 2018. Vi tilbyr nå gratis rettshjelp i Arendal to ganger i måneden. Saksmottakene foregår i Arendal fengsels lukkede og åpne avdeling. I tillegg er Gatejuristen til stede ved T5, et kontaktsenter/kafé for rusavhengige i Arendal.

SAKSBEHANDLING

Gatejuristen har en to-person strategi, som innebærer at vi skal være to personer til stede fra Gatejuristen når vi møter klienter. Utgangspunktet er at det er en frivillig med på saksmottak i tillegg til en ansatt. Den frivillige som er med på saksmottak får også ansvar for å følge opp egnede saker fra saksmottakene. Gatejuristen bruker saksbehandlingssystemet Advisor.

Saksbehandlingstiden hos Gatejuristen har dessverre til tider vært svært lang. Dette skyldes flere forhold. Det vises spesielt til at det kreves mer arbeid å gi full rettshjelp til en gatejuristklient, enn til en «vanlig» advokat klient. Forhold som gjør rettshjelpen mer komplisert er at klientene ofte er uten fast bosted eller telefon og er dermed vanskelige å nå, klientene flytter på seg, klientene følger ikke opp avtaler, ofte må det ordnes opp i andre forhold før saken kan behandles osv. Alle disse forholdene kompliserer saksbehandlingen og medfører at den tar tid. Vi har det siste året for eksempel hatt en klient som er innvilget erstatning og hvor vi ikke får tak i han for å få overbragt nyhetene. Vi gjør imidlertid vårt ytterste for at saksbehandlingstiden ikke skal bli lengre enn nødvendig. Utførlig dialog, nøyaktighet og ekstra opplysningsfulle møter med klient ved inntak av saken, vil til en viss grad redusere behovet for hyppig kontakt med klient mens saken pågår, og slik også fungere som en demper på den lange saksbehandlingstiden.

STATISTIKK

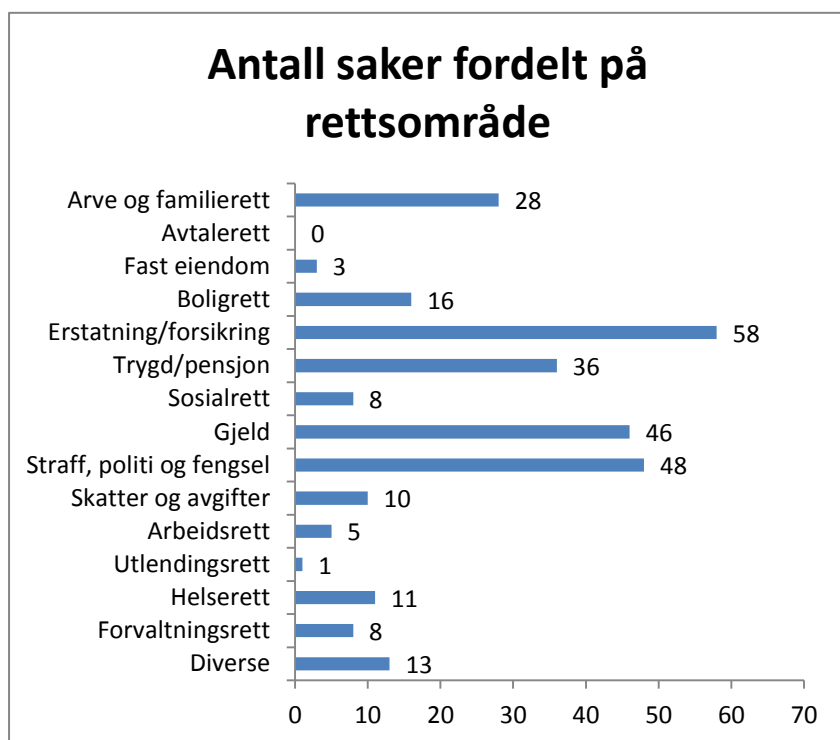
I 2018 mottok Gatejuristen Kristiansand og Satellitten Arendal totalt 291 saker, fordelt på 191 klienter. Saksantallet er likt som fjorårets antall saker, til tross for at vi i 2018 har hatt økt tilstedeværelse i ruskafeer og kommunale boliger. Begrunnelsen er trolig at Cafe Katedral i Arendal ble nedlagt våren 2018 og at Borgestadklinikken Loland hadde en periode uten drift. Spesielt med tanke på at Borgestadklinikken Loland erfaringsmessig har vært det oppsøkende saksmottaket som har generert flest saker.

Dette støttes av at det har vært en nedgang i antall saker tatt imot ved oppsøkende virksomhet. I 2018 ble det tatt inn 94 saker gjennom oppsøkende virksomhet, mot 114 i 2017. Størstedelen (180) av sakene ble i fjor tatt inn på Gatejuristens kontor. Dette omfatter både saker hvor det bestilles time på forhånd og saker som tas inn ved at klienten kommer til kontoret uten avtale.

I 2018 var det totalt 131 menn som tok kontakt med Gatejuristen, og 60 kvinner. Bakgrunnen for den store kjønnsforskjellen antas å ha sammenheng med at det historisk er flere menn som er rusavhengige. For å være mer synlig overfor den kvinnelige delen av målgruppen har vi nå startet månedlig saksmottak ved Babettes hus, som er Shalams nødbolig for rusaktive kvinner.

96 av sakene fra 2018 er veiledningssaker. Disse sakene innebærer også anbefaling om å ta kontakt med det offentlige, som for eksempel gjeldsrådgiver i kommunen. I 194 av sakene har vi representert klienten overfor motpart, dette være seg enten det offentlige eller private motparter. Én klient ble overført advokat.

Som tidligere år utgjorde «erstatning/forsikring» den største saksgruppen, med 58 saker. Disse sakene krever også størst ressurser fra kontoret, men oppleves meningsfulle å bistå klientene med. At saker vedrørende erstatning/forsikring, arv/familie, trygd/pensjon, straff/politi/fengsel og gjeld utgjør de fem største gruppene i 2018, er tilsvarende statistikken fra 2017.

291

Saker

191

Klienter

62

Oppsøkende saksmottak

14

Frivillige

0,85

Frivillige årsverk (gjennomsnitt vår og høst)

2

Lønnede årsverk

ØKONOMI

Gatejuristen Kristiansand mottok i 2018 økonomisk støtte fra Justisdepartementet, Arendal kommune, Kristiansand kommune og litt gavemidler (en julestafett for advokatbransjen i Kristiansand).

Kristiansand kommune ga i 2018 tilsagn på 268.000 kroner, og Arendal kommune ga 100.000 kroner. Gatejuristen må søke støtte fra kommunene hvert år, og måtte i 2018 sette av mye tid til å presentere oss for de lokale politikerne i Arendal, ettersom Gatejuristens tidligere post var foreslått fjernet i rådmannens budsjettforslag.

Justisdepartementet er vår viktigste bidragsyter og i 2018 mottok Gatejuristen Kristiansand 1.800.000 kroner fra Justisdepartementet. Det er svært gledelig at støtten fra Justisdepartementet har økt, slik at vi ser muligheter til å fortsatt kunne utvikle det tilbudet vi gir rusavhengige i Kristiansand og omegn.

Inntekter	Budsjett 2018	Regnskap 2018
Offentlige inntekter som det søkes om		
Justisdepartementet	1 800 000	1 800 000
Kristiansand kommune	267 000	268 000
Arendal kommune	100 000	100 000
Innsamlede midler	25 000	10 000
Sum driftsinntekter	2 192 000	2 178 000
Utgifter		
Lønn og sosiale kostnader	1 763 707	1 797 133
Husleie og strøm	114 733	87 131
IKT, telefoni	51 000	43 997
Kontorutstyr	17 353	33 174
Administrasjonskostnader	58 407	26 279
Kurs og reise, inkl sosiale velferdstiltak og hospitering	71 200	58 840
Forsikringer	8 400	8 400
Porto	15 000	14 407
Andre utgifter, revisor, regnskapsfører, makedsfører, klientkostnader, stillingsannonser	92 200	108 639
Sum kostnader	2 192 000	2 178 000

Regnskapet over er ikke endelig godkjent og revidert. For oversiktens skyld er tallene rundet av og noen av postene slått sammen. Regnskapet vil bli behandlet av styret i Stiftelsen Kirkens Bymisjon Kristiansand 26. mars 2019. En antar at endringene i regnskapet vil være minimale. Det endelige reviderte og godkjente regnskapet kan ettersendes ved behov.

REDEGJØRELSE FOR RESSURSBEHOVET FOR 2020

FORVENTET SAKSMENGDE

Med to årsverk forventer vi at saksmengden skal ligge på om lag 300 saker. Det er likevel en målsetting om en økning ettersom ordningen med frivillige studenter som arbeider på kontoret er blitt permanent. Dersom vi får midler til å øke med en stilling til, ønsker vi å styrke det oppsøkende arbeidet, og forventer i så fall en betydelig økning i antall saker.

Gatejuristen Kristiansand mottar i 2019 kr 1 875 000 i driftstøtte av Justisdepartementet. I tillegg mottar vi kr 268 000 fra Kristiansand kommune og kr 100 000 i øremerkede midler til satellittene i Arendal fra Arendal kommune. Vi er svært takknemlige for støtten og vil etter beste evne bidra til at målgruppen vår skal få nytte av bevilgningene.

OPPDRAK/FORMÅL 2020

Gatejuristen Kristiansand vil også i 2020 være basert på Gatejuristmodellen. Vi skal fortsatt være et lavterskeltilbud til mennesker med en relasjon til rus. Kjernevirksomheten skal fortsatt være å gi gratis rettshjelp til enkeltpersoner som har eller har hatt et rusproblem. Vi skal fortsette å være *oppsøkende* og vil fortsette å benytte *frivillige jurister, advokater og jusstudenter*. Med dette vil vi fortsette å nå grupper som den tradisjonelle rettshjelpen ikke når, og som ellers ville stått uten juridisk hjelp. Formålet til Gatejuristen Kristiansand for 2020 vil fortsatt være å bedre rettsikkerheten for målgruppen. Det legges vekt på at den rettshjelp som gis skal være av god faglig kvalitet og at klientene skal behandles med respekt. Klientene skal også stimuleres til selv å bidra til løsningen av sine juridiske problemer.

Kostnaden av Gatejuristen sitt arbeid er vanskelig å måle i kroner og øre. Det er derfor vanskelig å sette opp noe nøyaktig beløp hvor mye kostnaden pr. sak utgjør. Det vises spesielt til at det kreves mer arbeid for å gi full rettshjelp til en typisk «Gatejurist-klient», enn til en «vanlig» advokat klient. Forhold som gjør rettshjelpen mer komplisert og tidkrevende er at klientene ofte er uten bosted eller telefon og er dermed vanskelige å nå, klientene flytter på seg, klientene følger ikke opp avtaler, ofte må det ordnes opp i andre forhold før saken kan behandles osv. Alle disse forholdene kompliserer saksbehandlingen og medfører at den tar tid og at Gatejuristen ofte må nedlegge flere timers arbeid pr sak enn til en «vanlig» advokat klient. Som et forsøk på likevel å tallfeste hvor mye hver sak koster har man summert antall saker og fordelt på totale driftskostnader, dette gav i 2018, 7485 kroner i kostnad per sak. Dette tallet forventes å bli betraktelig redusert i 2020 ettersom man planlegger å benytte vesentlig flere frivilligtimer inn i saksbehandlingen.

Opprettholde og styrke det oppsøkende arbeidet

Gatejuristen Kristiansand har erfart det siste året at vi når flere klienter ved å arbeide oppsøkende, både ved å dra ut å informere om tiltaket ved ulike væresteder for rusavhengige, men også ved å ha saksmottak ute. Vi har i dag flere saksmottak hver måned, det er imidlertid fortsatt tiltak og væresteder for målgruppen vi per i dag ikke har kapasitet til å nå. Vi håper å kunne utvidet kontoret med en ansatt til, slik at vi vil ha større muligheter til å reise på saksmottak til steder vi i dag ikke har kapasitet til å besøke.

Det er i tillegg vedtatt at det skal bygges to nye store fengsler i Agder med totalt 300 innsatte. Fengslene skal etter planen være ferdig i 2020 Etter erfaringer fra arbeidet i Kristiansand og Arendal fengsel, har mange innsatte et stort udekket rettshjelpsbehov og det vil være viktig å prioritere dette arbeidet.

Gatejuristen Kristiansand har derfor et mål om å videreutvikle det oppsøkende arbeide i 2020 slik at flest mulig skal få tilgang til den rettshjelpen vi tilbyr.

Videreutvikle samarbeid med UIA – rekruttere/følge opp flere frivillige

Utfordringen med å benytte studenter ved bachelorprogrammet i rettsvitenskap som frivillige, er at de krever tettere oppfølging enn de frivillige advokatene og juristene. Dette er tidskrevende, men vi ser at det produktet studentene til slutt leverer er så godt at det er verdt arbeidet som legges ned i veiledning. I tillegg opplever vi at studentene har stor kapasitet til å arbeide med saker, og de legger ned et omfattende antall frivilligtimer, som igjen bidrar til å få mer rettshjelp igjen for hver krone som blir tildelt Gatejuristen Kristiansand. I høsten 2018 fikk de frivillige muligheten til å arbeide ved kontoret noen dager per uke. Det å ha frivillige på kontoret på dagtid er noe vi ønsker å fortsette med i 2020. Dette krever som tidligere nevnt ressurser fra kontorets side, og vi håper at ved å styrke kontoret, så vil vi ha mulighet til å rekruttere flere dyktige frivillige. Dette være seg både studenter, jurister og advokater.

Målgruppen nås, effektiv men grundig saksbehandling

Gatejuristen Kristiansand ønsker at alle i vår målgruppe som har behov for fri rettshjelp skal få tilgang til rettshjelpen. Tilbudet begynner å bli godt kjent i regionen, men vi møter fortsatt flere, enten i vår målgruppe eller i hjelpeapparatet, som ikke kjenner til tilbudet. Dette tilsier at vi fortsatt har et potensiale til fortsatt vekst i antall saker. Ved å jobbe oppsøkende over tid, har vi nådd en større del av målgruppen vår, som igjen har resultert i en markant økning i antall saker de siste årene. Vi ser at tendensen fortsetter og det er en målsetting for 2020 med en fortsatt moderat økning. *Det er en målsetting for 2020 at vi både skal nå målgruppen i tilstrekkelig grad og at vi skal klare å behandle alle saker vi mottar innen rimelig tid på en tilfredsstillende måte.*

Gatejuristen klienter er en utfordrende gruppe å arbeide mot. De trenger å bli møtt med respekt og verdighet. Det er derfor svært viktig å ha nok tid til den enkelte. Mange har opplevd å bli avvist mange steder før de tar kontakt med oss. Det er derfor viktig å ha nok ressurser til å følge opp hver og en som tar kontakt med oss. Det er videre viktig at den rettshjelpen vi yter skal være av like god kvalitet som om klienten hadde tatt kontakt med en advokat. Denne målsetningen sikres ved å ha nok ansatte ved kontoret og tilstrekkelig antall frivillige.

Utvikling av kompetansen til de ansatte

Jussen er i stadig utvikling og Gatejuristen ønsker å tilby våre klienter en rettshjelp av høy kvalitet. Det er derfor viktig at ansatte holder seg oppdaterte på rettsutviklingen ved å dra på ulike kurs, samt holde tett kontakt med gatejuristnettverket. Kurs er ofte dessverre kostbare og møter med gatejuristnettverket innebærer reisekostnader. Det er ønskelig å benytte en eventuell økning i tilskudd til å la ansatte dra på kurs og hospiteringsopphold. I tillegg ønsker vi å tilby alle frivillige muligheten til å dra på opplæring hos Gatejuristen i Oslo.

Sikre videre drift av Satellitt i Arendal

Tilbudet i Arendal er nå vel etablert. Arendal er en by på Sørlandet hvor det tradisjonelt har vært, og fortsatt er et stort rusmiljø.

I 2019 er satellitten sikret drift gjennom midler fra Justisdepartementet, og Arendal kommune, og vi er avhengige av midler i 2020 for å kunne opprettholde og utvikle satellitten i Arendal. Dette vil gi oss mulighet til å nå klienter som ellers ikke ville fått hjelp. Det vil videre gi mulighet til å fortsette å engasjere frivillige i Arendal. For å styrke satellitten ser vi for oss at

vi må benytte noe mer ansatteressurser inn mot arbeidet i Aust-Agder, dette da vi ser at det er et svært stort udekket rettshjelpsbehov i Aust Agder.

Oppsummering

For å oppsummere ressursbehovet for Gatejuristen Kristiansand for 2020, ser vi at hvis vi skal klare å nå de mål og aktiviteter vi har satt oss, har vi et behov for å bli styrket noe økonomisk. Dette slik at vi får mulighet til å øke til tre ansatte uten å budsjettere med et stort underskudd som SKBK må dekke med innsamlede midler. Det er usikkert å basere driften av kontoret på at Stiftelsen Kirkens Bymisjon Kristiansand får inn tilstrekkelig med innsamlede midler til at de kan dekke opp et kontinuerlig underskudd ved kontoret. I tillegg kommer kostnader knyttet til videreføring av Satellitt i Arendal. Vedlagt følger et foreløpig budsjett for 2020.

Budsjett for Gatejuristen Kristiansand 2020

Inntekter	Budsjett 2020
Offentlige inntekter som det søkes om	
Justisdepartementet	2 025 000
Kristiansand kommune	267 000
Arendal kommune	100 000
Innsamlede midler	25 000
Sum driftsinntekter	2 417 000
Utgifter	
Lønn og sosiale kostnader	1 907 000
Husleie og strøm	120 000
IKT, telefoni	55 000
Kontorutstyr	25 000
Administrasjonskostnader	60 000
Kurs og reise	100 000
Forsikringer	10 000
Porto	15 000
Sosiale velferdstiltak frivillige inkl hospitering Oslo	25 000
Andre utgifter, revisor, regnskapsfører, makedsfører, klientkostnader	100 000
Sum kostnader	2 417 000